

Motion till riksdagen

1988/89:Bo209

av Ivar Franzén och Rolf Kenneryd (båda c)

Skattejämkning i stället för bostadsbidrag

Det har under senaste åren skett en del förenklingar avseende ansökan och fastställelse av bostadsbidrag, men kvar står uppenbara olägenheter med bristande överensstämmelser med verklig inkomst/bostadskostnad och svårigheter att kontrollera fusk med bidragen.

Bidrag eller bibehållen lön?

Om vi omformar och samordnar nuvarande bostadsbidragsansökan till en "skattejämningsansökan" så vinner vi många fördelar.

Den bidragssökande får en skattereduktion motsvarande beräknat bostadsbidrag. I samband med beräkning av slutlig skatt justeras "skattereduktionen" till exakt belopp i förhållande till då genom deklarationen känd inkomst, verklig bostadskostnad, familjeförhållande m m. Här skatteredukeringen/bostadsbidraget varit för högt blir det "restskatt" och om den varit för låg blir det skatteåterbäring.

Den som råkar ut för oförutsedda inkomstbortfall eller hyreshöjningar får på detta sätt ett retroaktivt bostadsbidrag, utan att det krävs någon extra prövning. En reducering av bostadsbidraget sker med samma automatik om inkomsten blir högre eller hyran lägre än vad som förutsågs vid skattejämningsansökan.

I vissa fall kommer det att uppstå negativ skatt, d v s skattereduktionen blir så stor att den blir större än skattskyldigheten och då får månadsvis utbetalas "negativ skatt" till bidragssökande, så att hon/han får pengar till hyran.

Samordning och förenkling

Många har redan idag skattejämkning p g a t ex räntekostnader. Alla skall deklarera och för alla skall beräknas slutlig skatt. Merarbetet för skattemyndigheten genom det "utvidgade" skattejämningsystemet blir väsentligt mindre än nuvarande bidragshantering.

Under de första åren bör huvuddelen av arbetet med "skattejämnings" kunna utföras av nuvarande personal på kommunernas förmedlingsorgan om de får en kompletterande utbildning. Överflyttningen bör därmed kunna ske successivt till skattemyndigheten i den takt att den kan lösas på ett smidigt sätt.

Ekonomiskt uppstår minst två fördelar:

- Lägre administrationskostnader
- Mindre eller inget bidragsmissbruk.

Detta kommer att medföra betydande besparingar.

Det skall poängteras att förslaget inte innebär en återgång till de gamla inkomstavdragen utan det är en skattereduktion som helt styrs av de regler för bostadsbidrag som riksdagen beslutar om.

De principer som vi föreslår för bostadsbidragen kan givetvis tillämpas också för andra bidrag.

Tidigare behandling

Bostadsutskottet behandlade i sitt betänkande BoU 1987/88:20 en motion med liknande yrkande som vi lade vid allmänna motionstiden 1988. Bostadsutskottets majoritet avslår motionen med motiveringen att det är olämpligt att lägga uppgifter av den karaktär som föreslås i motionen på skattemyndigheten. Argumentets sakliga grund kan ifrågasättas. Varje prövning av en skattejämningsansökan innebär en prövning av sökandes inkomst och kostnadsuppgifter och dess påverkan på skatten. Det föreligger alltså ingen väsentlig skillnad mellan nuvarande skattejämkning och den utvidgade skattejämkning som föreslås i motionen.

Det är självklart också fullt möjligt att behålla granskningen av "skattejämningsansökningarna" på kommunerna. Detta medför samma automatik i justeringen av bostadsbidrag i förhållande till verklig inkomst, hyra o s v och därmed minskade möjligheter till bidragsfusk. Samordningsvinsterna blir möjligen mindre och det innebär att kommunerna övertar en del av den statliga skattemyndighetens uppgifter.

Centerns ledamöter i utskottet reserverade sig till förmån för motionens förslag.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen begär att regeringen snarast återkommer till riksdagen med ett konkret förslag avseende omvandling av bostadsbidragen till skattejämkning enligt de riktlinjer som redovisas i motionen.

Stockholm den 18 januari 1989

Ivar Franzén (c)

Rolf Kenneryd (c)